

ใบความรู้ เรื่องคำไทยที่มาจากภาษาสันสกฤต หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙
เรื่องหลักสังเกตคำสันสกฤตในภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ข้อสังเกตคำไทยที่มาจากภาษาสันสกฤต

๑. พยัญชนะภาษาสันสกฤตมี ๓๕ ตัว เป็นพยัญชนะวรรค ๒๕ ตัว พยัญชนะเศขวรรค ๑๐ ตัว โดยเพิ่ม ศ และ ษ เช่น ศาลา พิเศษ (ยกเว้น เช่น ศอก คีค เคิก คอ เสร้า ฝิดาษ ดาษดา กระดาษ
๒. สระภาษาสันสกฤตมีสระ ๑๔ ตัว อะ อา อิ อี อุ ู เอ โอ ไอ เอา ฤ ฦ
๓. ไม่เคร่งครัดเรื่องตัวสะกด ตัวตาม
๔. ภาษาสันสกฤตนิยมใช้ “ท” เช่น จูทา กรีทา ครุฑ ไพฑูรย์
๕. ภาษาสันสกฤตนิยมใช้ “กษ” เช่น เกษตร เกษม กษัย กษัตริย์
๖. ภาษาสันสกฤตนิยมใช้ “รร” เช่น ภรรยา จรรยา หารษา สวรรค์ มรรค กรรณ พรรษ อรรณพ
๗. ภาษาสันสกฤตนิยมอ่านควบกล้ำและอักษรนำ เช่น บุตร เพชร ปรกติ เคราะห์ พราหมณ์ กริยา ประณม จักร สวามี สัมคร เป็นต้น
๘. ภาษาสันสกฤตจะใช้ “ส” นำพยัญชนะวรรค “ต” (วรรคตะ ต ถ ท ธ น) เช่น สตรี สติ สถาปนา สถาน สถิต วาสนา พัสตุ เป็นต้น
๙. ภาษาสันสกฤตจะแผลงสระโอะเป็นสระเออ เช่น ไวยุย แผลงเป็น แพทย์ ไสนย แผลงเป็น แสนยา

ข้อเปรียบเทียบคำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤต

ข้อ	ภาษาบาลี	ภาษาสันสกฤต
๑	สระมี ๘ ตัว	มีสระ ๑๔ ตัว (ไอ เอา ฤ ฦ ฤ ฦ)
๒	มีพยัญชนะ ๓๓ ตัว	มีพยัญชนะ ๓๕ ตัว (เพิ่ม ศ ษ)
๓	เคร่งครัดตัวสะกดตัวตาม	ไม่เคร่งครัดเรื่องตัวสะกดตัวตาม
๔	นิยมใช้ ฬ	นิยมใช้ ท
๕	นิยมใช้ ข	นิยมใช้ กษ
๖	มี “ริ” กลางพยางค์	ใช้ “รร”
๗	ไม่นิยมคำควบกล้ำ เช่น ปชา ปฐม	นิยมใช้คำควบกล้ำและอักษรนำ
๘	นิยมอ่านเรียงพยางค์	คำแผลงสระโอะ เป็น สระ เออ เช่น ไวยุย เป็น แพทย์